

Scenariusz zajęć

II etap edukacyjny, zajęcia komputerowe

Temat: Wieża Babel. Elektroniczne źródła informacji

Treści kształcenia:

Zajęcia komputerowe:

3. Wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł. Uczeń:

1) wyszukuje informacje w różnych źródłach elektronicznych (słowniki, encyklopedie, zbiory biblioteczne, dokumentacje techniczne i zasoby Internetu).

Język polski:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.

Cele zoperacjonalizowane:

Uczeń:

- Ma świadomość możliwości i potencjału, jakie daje Internet
- Ma świadomość występowania w codziennym życiu związków frazeologicznych i rozumie ich znaczenie

Nabywane umiejętności:

Uczeń:

- Potrafi precyzować zapytania dla wyszukiwarek internetowych
- Potrafi wyszukiwać i selekcjonować informacje
- Potrafi kopiować za pomocą skrótów klawiszowych informacje do dokumentów tekstowych

Kompetencje kluczowe:

- Kompetencje informatyczne
- Umiejętność uczenia się
- Świadomość i ekspresja kulturalna

Środki dydaktyczne:

- Komputery z dostępem do Internetu
- Rzutnik
- Tablica
- Film (samouczek): „Alert wyszukiwarki Google”
- Ćwiczenie: „Alert wyszukiwarki Google”

Metody nauczania:

- Podające: wyjaśnienie
- Praktyczne: pokaz

Forma pracy:

- Indywidualna jednolita

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Nauczyciel wita się z uczniami. Czyta im następujący tekst:

„Jurek jest bardzo tajemniczą osobą, którą (może właśnie z powodu tej jego tajemniczości) niezwykle interesują się koleżanki i koledzy.

– Czy ktoś z was był w ogóle kiedykolwiek w domu u Jurka? – zapytała zniecierpliwiona Małgosia podczas swoich urodzin, na które nie dotarł (podobnie jak na wszystkie imprezy, na które był zapraszany).

– Ja byłem u niego – przyznał Michał – To istna wieża Babel.

– To Jerzy mieszka w wieży? – zdziwiła się Małgosia – Słyszałam, że mają piękny dom?

– Jurek mieszka w ogromnym domu razem z mamą, która jest w części Polką, a w części Węgierką, z babcią, mamą mamy właśnie, która mówi tylko po węgiersku, z tatą Amerykaninem, siostrą i jej mężem Francuzem, bratem i jego żoną Czeszką. Jak przyszedłem, to nie wiedziałem, w jakim języku się porozumiewać. Mój angielski, jak wiecie, kuleje, a czeskiego, węgierskiego i francuskiego nie znam.

– To po jakemu mówiłeś? – zdziwiła się Gosia.

– No po polsku! – zaśmiał się Michał. – Niektórzy z nich mówią po polsku”¹.

Nauczyciel zwraca uwagę uczniów na fakt, jak nieznajomość znaczenia niektórych sformułowań może doprowadzać do nieporozumień. Prosi o wyjaśnienie znaczenia słów „wieża Babel” w kontekście przeczytanego tekstu.

Wspólnie z uczniami zastanawia się, po co właściwie występują te związki wyrazowe. Aby utrudnić życie, czy aby dzięki nim nasze wypowiedzi były bardziej urozmaicone, zwięźlejsze, dosadniejsze, precyzyjniejsze?

Etap realizacji

Nauczyciel wskazuje uczniom, że w przypadku gdy nie rozumieją danego słowa czy związku wyrazowego, nieocenionym źródłem wiedzy jest oczywiście Internet i że warto mieć zawsze pod ręką najpotrzebniejsze słowniki. Prezentuje uczniom, wykorzystując rzutnik, na przykładzie słownika wyrazów obcych (<http://www.slownik-online.pl>), jak dodać daną stronę do paska zakładek w przeglądarce.

¹ Dorota Nosowska, *Zostań Alfą i Omegą*, Wydawnictwo IBIS, Poznań 2011.

Uczniowie wchodzą na stronę tego słownika i wyszukują hasło „Babel”. Następnie dodają w przeglądarkach na swoich komputerach zakładkę dotyczącą tego słownika. W kolejnym kroku wyszukują słownik ortograficzny (np. <http://so.pwn.pl/>), słownik języka polskiego (<http://sjp.pwn.pl/>) i także dodają je do paska zakładek. Przy okazji, będąc na stronie słownika języka polskiego, wpisują hasło „związek frazeologiczny” i odczytują jego znaczenie.

Nauczyciel wyświetla film (samouczek) pt. „Alert wyszukiwarki Google”. Po obejrzeniu filmu pyta uczniów, w jakiej sytuacji wykorzystaliby funkcję omówioną na filmie. Czy przydałaby się ona, gdy trzeba napisać wypracowanie na zadany temat i odnieść się w nim do najnowszych wydarzeń na świecie? Uczniowie wpisują na próbę w polu Wyszukiwane hasło (w oknie Alerty w przeglądarce) „frazeologia” i sprawdzają, co pojawiło im się po prawej stronie okna, w części „Alert Google z dzisiaj”.

Następnie nauczyciel wyświetla lub rozdaje uczniom wydrukowany tekst i proponuje odszukanie w nim związków frazeologicznych.

„Już od rana w naszej klasie wszyscy byli nie w sosie. Miał przyjść do nas gość specjalny, na którego od wieków czekamy. A tu figa z makiem, powiedziała pani z bólem serca. Los nam spletał figła, trudna rada, zostaliśmy na lodzie. Nawet Kaśka i Zuza, papużki nierozłączki, nie pisnęły ani słowa. Trzeba złapać byka za rogi. I zaczęliśmy lekcję matematyki. Pola figur to dla nas bułka z masłem”².

Nauczyciel mówi uczniom, że niestety nie zawsze z kontekstu można wywnioskować znaczenie podanych słów. Tak jest w naszym przypadku. Uczniowie wypisują z podanego tekstu związki frazeologiczne na tablicy i korzystając ze słowników internetowych, np:

- [http://pl.wiktionary.org/wiki/Indeks:Polski - Zwi%C4%85zki frazeologiczne](http://pl.wiktionary.org/wiki/Indeks:Polski_-_Zwi%C4%85zki_frazeologiczne),
- [http://www.edupedia.pl/map/dictionary/id/6_sownik frazeologiczny.html](http://www.edupedia.pl/map/dictionary/id/6_sownik_frazeologiczny.html),

wyszukują objaśnienia. Porównują objaśnienia haseł w obu tych słownikach. Na koniec dodają do zakładek w przeglądarce słownik, który uważają za lepszy i łatwiejszy w obsłudze.

Etap końcowy

Jako podsumowanie zajęć uczniowie wykonują ćwiczenie „Alert wyszukiwarki Google”, a następnie rozwiązują zadanie polegające na uporządkowaniu podanych związków frazeologicznych. W przypadku trudności uczniowie korzystają z internetowego słownika frazeologicznego.

- Trafiła kosa do kożucha.
- Czytać jak na tureckim kazaniu.
- Szukać igły, gdzie pieprz rośnie.
- Przyszła koza na kamień.
- Siedzieć w stogu siana.
- Pasuje jak kwiatek od deski do deski.
- Uciekać do woza.

² Tekst własny autora scenariusza

Dodatkowo:

Uczeń zdolny może, korzystając z funkcji tłumacza wyszukiwarki Google, przetłumaczyć słowo „wieża” na języki używane w domu Jurka.

Słowa kluczowe:

związek frazeologiczny, słownik frazeologiczny, wyszukiwarka, alerty Google

